

REMISSYTTRANDE

2008-11-19

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Europeiska kommissionens förslag till direktiv om rätten att starta och driva affärsverksamhet i institut för elektroniska pengar

Fi2008/6162

Kommissionen konstaterar i den inledande motiveringen att förväntningarna vid antagandet av direktivet om elektroniska pengar långt ifrån infriats och att omsättningen på marknaden för elektroniska pengar är otillfredsställande låg. Av den anledningen föreslår kommissionen ett antal förändringar av direktivet. Kommissionens förhoppning är att genom dessa förändringar öppna upp för fler aktörer på marknaden.

Bankföreningen vill inledningsvis framhålla att det är efterfrågan på marknaden snarare än lagstiftningsåtgärder som styr antalet aktörer. Det är måhända något överdrivet av kommissionen att påstå att marknaden för elektroniska pengar är mestadels outnyttjad. Exempelvis har en av de största aktörerna, PayPal, ca 35 miljoner kunder bara inom EU och 164 miljoner konton world wide¹. Huruvida siffran 1 miljard euro i utestående elektroniska pengar ska ses som lite är också en fråga som bör ställas i relation till hur stor andel av all handel som är e-handel jämfört med traditionell handel.

¹ Enligt en artikel från Realtid.se samt uppgifter från www.paypal.com

Att öka andelen institut som ger ut e-pengar bör inte göras till ett självändamål utan bör avvägas mot behovet av trygghet för konsumenterna och av stabilitet i betalningssystemen. Genom att sänka kapitalkraven så pass mycket som kommissionen föreslår (från 1 miljon € till 125 000 €) öppnar kommissionen upp för mindre stabila företag vilket kan utgöra en osäkerhetsfaktor för konsumenterna. Till skillnad från banker, vissa värdepappersbolag och kreditmarknadsföretag omfattas inte institut för utgivning av elektroniska pengar av någon insättningsgaranti. Även om det vanligtvis rör sig om begränsade belopp för varje enskild kund så kan naturligtvis problem uppstå för kunder om ett institut försätts i konkurs.

I den mån direktivet innehåller oklarheter och behöver förtydligas är det dock motiverat att genomföra vissa förändringar. Tyvärr innehåller det föreslagna direktivet en del förslag som lämnar utrymme för olika tolkningar och behöver därför bli tydligare.

Nedan följer ett antal kommentarer till de enskilda artiklarna:

Artikel 1.3

Från direktivet undantas i artikel 1.3 tjänster som baseras på instrument som kan användas för förvärv av varor eller tjänster endast i de lokaler som utgivaren använder eller enligt affärsöverenskommelse med utgivaren, antingen inom ett *begränsat nätverk av tjänsteleverantörer* eller i fråga om ett begränsat varu- eller tjänsteutbud. Som exempel nämns kundkort, bensinkort, medlemskort, kollektivtrafikkort och måltidskuponger.

Av preambel 5 framgår dock att undantag inte bör göras för instrument som kan användas i butiker som upptas i en förteckning, eftersom sådana instrument vanligtvis är avsedda att användas i *ett nätverk av tjänsteleverantörer som ständigt utökas*. Skillnaden mellan ett "begränsat nätverk" och ett "nätverk som ständigt utökas" är synnerligen oklar. Exempelvis kan en bensinstationskedja utvidgas eller antalet restauranger som tar emot måltidskuponger utökas kontinuerligt.

Artikel 1.4

Från direktivets tillämpningsområde undantas ”tjänster som baseras på teleutrustning eller digital eller informationsteknisk utrustning, när de köpta varorna eller tjänsterna levereras till och är avsedda att användas med hjälp av teleutrustning eller digital eller informationsteknisk utrustning, förutsatt att operatören för teleutrustningen eller den digitala eller informationstekniska utrustningen inte agerar enbart som en mellanhand mellan betaltjänstanvändaren och leverantören av varorna eller tjänsterna”. Även detta undantag väcker en del frågor om vad som egentligen avses. Av preambel 5 framgår att det gäller då varans eller tjänstens själva karaktär innebär att operatören tillför ett inneboende värde, till exempel i form av åtkomst, distribution eller sökmöjligheter. En oklarhet är om försäljning av ringsignaler, musik eller spel via mobiler, som t ex dras från ett förskottsbetalt kontantkort i mobilen, omfattas av detta undantag, och om den typen av tjänster omfattas av undantaget endast om det är operatören själv som tillhandahåller dessa.

Artikel 2

Enligt nuvarande direktiv är elektroniska pengar begränsat till lagring av ett penningvärde på en ”elektronisk produkt” såsom ett kontantkort eller ett dataminne som i allmänhet är avsedd för elektroniska betalningar av mindre belopp. Den föreslagna modifieringen till en mer allmän definition innebär att även elektroniska pengar som fjärrlagras på en server ska omfattas av definitionen av elektroniska pengar (preambel 7). I och med detta blir skillnaden mot vanliga bankkonton svår att utläsa. I slutändan avser båda företeelserna fordringar mot banken. Ska innehavaren i så fall ha separationsrätt för fordringar som benämns e-pengar men inte för vanliga konton?

Artikel 8

I artikel 8 b införs en ny möjlighet för institut för utgivning av elektroniska pengar att bevilja kredit för betaltjänster. Bankföreningen ifrågasätter lämpligheten av detta. I preambel 1 beskrivs att direktivet tillkom mot bakgrund av alla de nya typer av

förskottsbetalade betalningsinstrument som dök upp på marknaden. Av preambel 6 framgår att definitionen av e-pengar i vart fall bör innefatta alla situationer där betaltjänsteleverantören utfärdar ett förskottsbetalat värdekort i utbyte mot medel. I själva definitionen av e-pengar ligger även att det är ett penningvärde i form av en *fordran på utgivaren*. Det kan mot bakgrund av detta ses som något främmande att införa möjligheter för instituten att bevilja krediter. Själva grundtanken med elektroniska pengar har ju hittills varit att elektroniska pengar består av förskottsbetalade medel. Gränsen för vad som avses med e-pengar blir än mer otydlig om en möjlighet till kreditgivning införs. Det framgår heller inte om krediten kan vara en helt separat tjänst eller om krediten även kan ges i samband med betalning med elektroniska pengar. Det kan också ifrågasättas om det är särskilt lämpligt att låta e-pengainstitut bevilja krediter samtidigt som kapitalkraven sänks.

Skulle kommissionen vidhålla att instituten bör ges rätt att erbjuda krediter måste i vart fall samma begränsningar av kreditgivningen som gäller för betalningsinstitut enligt betaltjänstdirektivet gälla.

Artikel 13

Direktivet är ett fullharmoniseringsdirektiv vilket framgår av artikel 13. Betyder det att länderna inte får begränsa det värde som får finns lagrat på kortet/i nätet eller ligger det utanför direktivet?

Artikel 16

Artikel 16 innehåller ett förslag om ändring i artikel 11.5 d i penningtvättsdirektivet. Enligt denna artikel kan medlemsstaterna meddela undantag från identitetskontrollen när det gäller elektroniska pengar om högst EUR 150 kan lagras eller - om laddning kan ske - omsättningen kan vara högst EUR 2 500 under ett år. Ändringen innebär att beloppen höjs till EUR 500 respektive EUR 3 000. Som skäl åberopas att högre belopp finns angivna i betaltjänstdirektivet.

Föreningen anser att artikelförslaget måste modifieras för att vara i närmare överensstämmelse med betaltjänstdirektivet. Det framgår uttryckligen att de undantagsmöjligheter som finns i artiklarna 34 och 53 i betaltjänstdirektivet för belopp upp till EUR 500 gäller för nationella betalningar. Det bör övervägas att införa motsvarande begränsning i penningtvättsdirektivet, dvs. så att undantag från identitetskontrollen endast kan medges för elektroniska pengar för nationella betalningar.

SVENSKA BANKFÖRENINGEN

Ulla Lundquist

Marie-Louise Ulfward